

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง เปรียบเทียบความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดระหว่างกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองกับกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติจากพยาบาลประจำการ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นมารดาหลังคลอดครั้งแรกจำนวน 40 คน โดยได้ทำการทดลองแบบมีกลุ่มควบคุมแบบสุ่มและมีการสอบหลังการทดลองอย่างเดี่ยว (Randomized control group posttest only design) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดาและทารก (ตารางที่ 4)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอด กลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลอง (ตารางที่ 5)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรก ของมารดาหลังคลอดระหว่างกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง กับกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติ (ตารางที่ 6)

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของมารดา

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างมารดาหลังคลอดครั้งแรกแบ่งออกเป็นกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง และกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติ จำแนกตาม อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือนของครอบครัว และน้ำหนักของทารกแรกเกิด

ข้อมูล	กลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริม การรับรู้ความสามารถของตนเอง		กลุ่มที่ได้รับคำแนะนำ และการสอนตามปกติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ						
20-25 ปี	14	70	13	65	27	67.5
26-30 ปี	5	25	5	25	10	25
31-35 ปี	1	5	2	10	3	7.5
รวม	20	100	20	100	40	100
อาชีพ						
ทำนา/ทำไร่	4	20	1	5	5	12.5
รับจ้าง	9	45	9	45	18	45
ค้าขาย	-	-	3	15	3	7.5
ทำงานบ้าน	7	35	7	35	14	35
รวม	20	100	20	100	40	100
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	7	35	7	35	14	35
มัธยมศึกษา	8	40	8	40	16	40
อาชีวศึกษา	4	20	4	20	8	20
อุดมศึกษา	1	5	1	5	2	5
รวม	20	100	20	100	40	100

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อมูล	กลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริม		กลุ่มที่ได้รับคำแนะนำ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
<u>รายได้ครอบครัว</u>						
(บาท/เดือน)						
น้อยกว่า 7,000	10	50	10	50	20	50
มากกว่า 7,000	10	50	10	50	20	50
รวม	20	100	20	100	40	100
	40	100				
<u>น้ำหนักทารก</u>						
<u>แรกเกิด (กรัม)</u>						
2,500-3,000	10	50	11	55	21	52.5
3,001-3,500	9	45	9	45	18	45
3,501-4,000	1	5	-	-	1	2.5
รวม	20	100	20	100	40	100

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุระหว่าง 20-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.5 มีการประกอบอาชีพส่วนมากมีอาชีพรับจ้างจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45 มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 60 กลุ่มตัวอย่างมีรายได้ครอบครัวน้อยกว่า 7,000 และมากกว่า 7,000 บาท/เดือน จำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 และ 50 ตามลำดับ ทารกวัยแรกเกิดที่น้ำหนักอยู่ระหว่าง 2,500-3,000 กรัม มีจำนวนสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 52.5

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอด กลุ่มนี้ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลอง

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรก จำแนกโดยรวม และรายด้าน ของมารดาหลังคลอดกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองหลังการทดลอง

ความสามารถในการดำรง บทบาทมารดาครั้งแรก	$\bar{X}$	SD	ระดับความสามารถ ในการดำรงบทบาท มารดาครั้งแรก
<u>รายด้าน</u>			
1. การรับรู้บทบาทการเป็นมารดา	3.67	1.03	มาก
2. การตอบสนองความต้องการของ ทารกแรกเกิดและการปฏิบัติ บทบาทการเป็นมารดา	3.81	0.80	มาก
รวม	3.74	0.83	มาก

จากตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดในกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าเฉลี่ยรวมในระดับมาก

พิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกจำแนกตามรายด้านของมารดาหลังคลอด พบว่า ด้านการรับรู้บทบาทการเป็นมารดา และด้าน การตอบสนองความต้องการของทารกแรกเกิดและการปฏิบัติบทบาทการเป็นมารดาในกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองมีค่าเฉลี่ยทั้งสองด้านในระดับมาก

จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอด
ระหว่างกลุ่มที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเอง (กลุ่มทดลอง)
กับกลุ่มที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติ (กลุ่มควบคุม)

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบและทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการ
ดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความสามารถในการดำรง บทบาทมารดาครั้งแรก	$\bar{X}$	SD	ระดับความสามารถ ในการดำรงบทบาท มารดาครั้งแรก
<u>ด้านการรับรู้บทบาท</u>			
การเป็นมารดา			
(คะแนนเต็ม 5 คะแนน)			
กลุ่มทดลอง	3.67	1.03	1.986*
กลุ่มควบคุม	3.41	0.81	
<u>ด้านการตอบสนองความต้องการของ</u>			
ทารกแรกเกิดและการปฏิบัติบทบาท			
การเป็นมารดา			
(คะแนนเต็ม 5 คะแนน)			
กลุ่มทดลอง	3.81	0.80	1.493
กลุ่มควบคุม	3.55	0.59	
<hr/>			
รวม (คะแนนเต็ม 5 คะแนน)			
กลุ่มทดลอง	3.74	0.83	1.906*
กลุ่มควบคุม	3.84	0.73	

* $P < .05$ $df = 38$

จากตารางที่ 6 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยรวมทุกด้านเท่ากับ 3.74 ส่วนในกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.48 เมื่อนำค่าเฉลี่ยรวมของกลุ่มตัวอย่างทั้งสองมาเปรียบเทียบกันพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของกลุ่มทดลองที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติ

พิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกแยกตามรายด้านเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม พบว่า ด้านการรับรู้บทบาทการเป็นมารดา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการตอบสนองความต้องการของทารกแรกเกิดและการปฏิบัติบทบาทการเป็นมารดา พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ค่าเฉลี่ยของคะแนนความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของกลุ่มทดลองที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้ง 2 ด้าน สูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มควบคุมที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติ

จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่าความสามารถในการดำรงบทบาทมารดาครั้งแรกของมารดาหลังคลอดที่ใช้โปรแกรมส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงกว่ามารดาหลังคลอดที่ได้รับคำแนะนำและการสอนตามปกติ